

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Petry Raymanové:

Populační vývoj euroregionů Šumava a Silva Nortica po roce 2000

Předložená práce z oblasti regionální demografie je deskriptivně analytického charakteru. Téma bylo zvoleno aktuálně, euroregiony, jakožto uskupení měst, obcí či okresů, vytvářené na podporu rozvoje periferních území a zlepšování životní úrovně obyvatel pohraničních oblastí, se těší zájmu a podpoře regionálních, národních i celoevropských institucí. Sledování populačního vývoje v těchto institucionálních celcích není zatím příliš frekventované, avšak při hodnocení jejich významu pro rozvoj periferních území se mohou demografické údaje již v blízké budoucnosti stát důležitým argumentem při zdůvodňování jejich podpory jak ze strany zainteresovaných zemí, tak Evropské unie. Autorka se zaměřila na zatím nepříliš demograficky zmapované území na česko- rakousko- německém pomezí. V rámci obou euroregionů jsou na úrovni okresů analyzovány a porovnávány vybrané demografické charakteristiky a vybrané socioekonomické ukazatele, které podle autorky nejvíce ovlivňují sociálně kulturní charakter euroregionů a životní úroveň jejich obyvatel.

Práce má logickou a přehlednou stavbu - tvoří ji 8 kapitol včetně úvodu a závěru, přičemž těžištěm práce jsou kapitoly 3 až 7, deskriptivně analytického charakteru. Předcházejí jim dvě kapitoly, kde v úvodní jsou vytyčeny cíle práce a pracovní hypotézy, v následující je vysvětlen pojem euroregion včetně právního a politického pozadí vzniku euroregionů, vymezeno vlastní sledované území včetně zdůvodnění určitých úprav rozsahu studovaného území. Pozornost je věnována zdrojům dat a jejich srovnatelnosti, jež se stala do jisté míry i limitujícím faktorem zkoumání, diskutována je literatura české i zahraniční provenience týkající se dotyčného území a problematiky euroregionů obecně, nechybí stručné seznámení s výzkumnými projekty zabývajícími se českým, německým a rakouským pohraničím. Je zde i podkapitola detailně popisující zvolené ukazatele a metody – z použitých metod je využita metoda nepřímé standardizace jak pro analýzu úmrtnosti tak plodnosti, podrobně je popsána shluková analýza, použitá k závěrečné typologii okresů.

Do vlastních analytických kapitol uvádí kapitola třetí se stručným popisem historických souvislostí vývoje území po obou stranách hranic, dále jsou uvedeny základní charakteristiky počtu, struktury a rozmístění obyvatelstva v okresech obou euroregionů. Aplikace popsaných analytických metod a ukazatelů na dostupná data a jejich interpretace v dalších kapitolách pak dostatečně prokazují, že autorka zvládla demografickou analýzu, schopnost analytického myšlení a interpretace výsledků nejen z hlediska demografického přístupu, ale i v širších sociálně ekonomických a politických souvislostech. To, že z demografických procesů jsou analyzovány pouze plodnost, úmrtnost, a jen přehledně migrace, vyplývá z dostupnosti relevantních dat pro všechna tři státní území, jak ostatně autorka správně upozorňuje. Myslím však, že i tyto procesy dostatečně charakterizují ve spojitosti s dalšími ukazateli populační vývoj zkoumaného území. V přehledném závěru jsou pak zhodnoceny výsledky analýzy, porovnány s hypotézami a posouzeny regionální rozdíly.

Po formální stránce práce obsahuje všechny náležitosti, 68 stran vlastního textu doprovází rozsáhlá příloha 17 tabulek a 8 obrázků – kartogramů; z pětistránkového seznamu literatury a třístránkového seznamu zdrojů dat je zřejmé, že autorka prostudovala dostatečné množství materiálů, ze kterých hojně v práci cituje. Technické provedení obrázků i tabulek v textu i v příloze je na výborné úrovni. Práce je napsána čtivým jazykem, stručné věcné vyjadřování přitom podává dostatek základních informací, stylistických nebo gramatických nedostatků a chyb je velmi málo a nemají vliv na srozumitelnost textu.

K práci nemám zásadní připomínky, několik drobných nepřesností nemůže pokazit celkově dobrý dojem (na s. 31 v posledním odstavci tvrzení, že “.. obyvatelstva v produktivním věku je přibližně o polovinu méně než obyvatelstva v produktivním a poproduktivním věku“, v textu na s. 40 se údaje o snížení úmrtnosti týkají okresu Domažlice, nikoliv Č. Krumlova, jak plyne z údajů v tab. 7; nejasné je také tvrzení na s. 41, že rakouské i německé okresy v Euroregionech mají nižší úroveň úmrtnosti než celé Rakousko nebo Německo – pokud jsou tím myšleny ony standardizované míry, je třeba brát v úvahu, že standardem byly i pro tato území míry úmrtnosti Jihočeského kraje).

Jako vedoucí práce velmi oceňuji samostatnost a iniciativu, s jakou autorka k práci přistupovala. O jejím zájmu svědčí řada německých titulů, citace z publikací geografické provenience atd. Z práce je zřejmé, že Petra Raymanová prokázala schopnost samostatné práce, dobře se zorientovala v literatuře i v pramenech dat a zvládla základní metody demografické analýzy. Práce Populační vývoj euroregionů Šumava a Silva Nortica nepochybně splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 2. 9. 2012

RNDr. Dagmar Bartoňová, Ph.D.